

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. nép-

oktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közles után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.—
el oldal 16.— hetilap oldal ... 4.—

A díjak előre bekielendő a Szent-István-Társulathoz.

Felhívás a magyar katolikus tanítóegyletekhez.

(A tanítói nyugdíjtörvény revíziója).

Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács e hó 14-én megtartott üléséből hivatalos lapunk, a Népinevelő után megkeressük az igen tisztelt kath. tanítóegyleteket és köröket azon kérelemmel: tüzzék napirendre gyűléseiken a tanítói nyugdíjtörvény módosítását, foglalják memorandumba kívánásaikat, terjesszék azt a közoktatásügyi miniszter és a magyar képviselőház elé s az országgyűlési képviselőket kérjék fel azok támogatására.

Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács évek óta tartja napirenden a tanítói nyugdíjtörvény revízióját. A legutóbbi kongresszus határozatait pedig memorandumba foglalva, a múlt évi téli tanácsüléséből testületileg nyújtotta át gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak.

E memorandum a Tanügyi Tanács által kiadott A Magyarországi Katolikus Tanítók 1906. évi III. nagygyűlésének Emlékkönyvében megjelent. (Lásd az Emlékkönyv 189—196. lapjait.) Kapható az Országos Katolikus Tanügyi Tanács központi irodájában, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. Ár 2 korona.

Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács azonban e hónap 14-én megtartott ülésén kimondotta még, hogy a folyó évi százas bizottsági ülésre ismét összefoglalja a tanítók nyugdíjtörvény revíziójára vonatkozó kívánásait s azt memorandumban küldöttéleg nyújtja át az illetékes tényezőknek. Azért ismételen is fölkérjük az igen tisztelt tanítóegyleteket, tanítóköröket s külön-külön minden egyes magyar tanítót, főleg kántortanítót, hogy a nyugdíjra vonatkozó kívánásait, különösen pedig személyes kérelmeit a tanügyi tanács által megválasztott előadó: *Számborovszky* Rezsőhöz Nagyvárad, Szent János-utca 78., mihamar beküldeni sziveskedjenek, hogy azoknak orvoslását az Országos Katolikus Tanügyi Tanács kellő időben kívánhassa.

A nyugdíjas tanítók helyzetének javítását szintén kérelmezzük. Így ez irányban is az értesítéseket köszönettel fogadjuk.

Kelt Budapesten, 1908. évi május havi tanácsülésünkben.

Az elnökség megbízásából.

Számborovszky Rezső s. k.,
a nyugdíjügy előadója.

Új idöket élünk.

A nemzeti kormány áldásos szelleme óriási mértékben domborodik ki a magyar nemzeti nevelés fontos munkájában. *Apponyi* Albert gróf

kultuszminiszter a nemzet szívére tette a kezét, hogy e szív dobbanásai szerint intézze a nemzeti köznevelés ügyét. Az idegen szellemmel szemben teljes mértékben bátor és öntudatos harcot indít.

Megszünteti az idegenből áthozott pedagógiai rendszerekkel való eredménytelen kísérletezéseket és haszonleső intézkedést. Saját példájával öntudatra, önbizalomra buzdítja a nevelés és oktatás munkásait. Igen, a haza viszonyai, a nemzet lelkének szükségletei és igényei neveljék, irányítsák és hassák át a haza tanfériait nemes munkájukban. A magyar köznevelés rendszerét, a magyar nevelés és oktatás elvteteleit nem a külföldi uraságoktól levetett eszmék, kiforratlan ideálok, meg nem emésztett gondolatok, hanem a nemzet hús- és véréből kijegőcedett igazságok határozzák meg. Legyen vége a nagyképüsködésnek, az idegenben való tarlózásnak. Nem világpolgárok, kozmopoliták, hanem hithű, magyar nemzeti érzéstől áthatott tanítók neveltesenek a képzőkben, hogy ősi nemzeti érneihez és erkölseihez hű, azoktól átszellemült, erkölcsös, munkás honpolgárokat tudjon nevelni a nemzeti társadalom számára minden rendű és rangú hazai iskola és intézet.

Kath. intézeteink, iskoláink örömmel üdvözlik az új idök törekvéseit. *Apponyi* Albert gróf és általában mindazok, kik a nemzeti oktatás, népinevelés erősebb életrekeltségét sürgetik, a kath. magyar tanítóságban hűséges, kipróbált munkatársakra találnak, kik habár sokszor nehéz viszonyok között, de szívük legnemesebb érzelmeivel és szaktudásuk minden erejével azokért a célokért dolgoztak a multban és dolgoznak, ha kell sokszorosított erővel és eréllyel a jövőben, amely célok ebben a végső óhajban összpontosulnak: adjunk minél teljesebb keresztény szellemű magyar nemzeti nevelést és oktatást a magyar nemzeti társadalomnak.

Igen helyesen érvelnek céljaik mellett a törvényhozás hivatott férfiai, azonban semmiféle reform e téren nem jelentheti és ne jelentse a

keresztény világnézetnek, a religión nyugvó népnevelésnek megsemmisítésére avagy gyöngítésére irányuló célnak; sőt ellenkezőleg, a nemzeti állam kiepítésének érdeke, hogy a radikális és anarchia izu felfogást a köznevelés teréről leszorítsa és az ezzel küzdő vallás-erkölcsi alapokon nyugvó nemzeti irányt erősítse, működését intenzívebbé tegye.

Ezt az új irányt a neveléstörténelem fordulópontnak fogja jelezni lapjain és ennek hatása a jövőnevelésre azért lesz nagy befolyással, mert a nemzeti törvényhozás termében proklamáltattott.

Szigly Gyula, Csóti Géza, Ballagi Aladár, Zieny Vladimir gróf képviselők, akik *Apponyi Albert* gróf kultuszminiszter felszólalása előtt mely pedagógiai érzékkel a közoktatás különböző kérdéseit taglalták, csak hivatott előfutárjai voltak *Apponyi Albert* grófnak. A miniszter a tények és az igazságok erejével tárta föl a nemzeti nevelés terén bekövetkezendő új idő tevékenységének terveit. A nagy államférfiu, mindenben a legkisebb részletekig otthonos kulturférfiu: bölcs mérséklettel, de megíngathatatlan elhatározással tárja föl az immár kész és készülő terveit. Felüli a közoktatás minden ágát. Szava hódít, győz; lelkesít és tette indít.

A nagytfontosságú beszédből adjuk a következőket:

A tanítók fizetésrendezése. Az utolsó év költségvetésében az 1907: XXVI. és XXVII. t.-c. dommal, még pedig úgy az anyagi téren, mint a szellemi és erkölcsi téren való végrehajtása. Ez a munka ma még befejezve nincs, befejezve nincs még a tanítói fizetések kiegészítése sem, mely ennek a törvénynek címén kéretett. De nem hagyhatom fölemítés nélkül, hogy a miniszteriumnak azon közegei, amelyek megvoltak bizva ennek a nagy műveletnek a keresztülvitelével, igen elismerésre méltó munkát végeztek el. Az 1907: XXVII. t.-cikknek alapján nagyobb fizeteskiegészítésért és korpótlék kiegészítéséért kerek számban már 10.000 folyamodvány érkezett a miniszteriumhoz. Ez azért is igen nevezetes, mert mutatja, hogy a nem állami iskola-fentartók nagyobb része nem élt azzal a spáciummal, — nagyon helyesen — melyet az 1910-tól kötelesek a tanítói fizetést a törvény által kívánt minimumra felelni, hanem siettek e törvény jótéteményeit igénybe venni. Ebből a kerek összegben 10.000 folyamodványból elintéztetett eddig már 8229 és elintézetlen maradt csupán 1665 darab. Ebből sem lesz kára az illető tanítóknak, mert az állami számvévőszékekkel már tárgyalásokat folytattam abban az irányban, hogy a pótkézelési évnegyed erre a műveletre meghosszabbíttassék, minthogy sem a miniszterium nem volt képes ezeket a tömérdek folyamodásokat egy rövid évnegyed alatt elintézni, sem pedig nem volna méltányos, hogy azon tanítók szenvedjenek hátrányt, akiknek folyamodása az ügyeknek felhalmozódása foly-

tán csak később volt elintézhető. Nem akarok arra kiterjeszkedni, hogy kik nem vettek ezt igénybe, de én azt hiszem, hogy ez az állapot sem fog sokáig tartani. Én azt hiszem, hogy akármennyire érvényesüljön is némely oldalról az a törekvés, hogy inkább lemondjanak az állam által nyújtott kedvezményekről, semhogy az állami befolyásnak azt az igen mérsékelt fokát, mely feltételül van kötve, elfogadják, maga az élet erősebb lesz azoknál a befolyásoknál és felül fog kerekedni az a tapasztalás, hogy azokban a törvényekben megállapított állami befolyás semmi egyebet nem céloz, mint a nevelés, oktatás hazafias jellegének biztosítását, különben sem vallási, sem fajbéli egyéniségében senkit nem sért, aki azt igénybe veszi.

A magyar nyelv tanítása. A törvénynek egyik főbb célját t. i. a magyar nyelvnek a nem magyar tannyelvű iskolában való hatályosabb tanítását előmozdítandó, erre vonatkozó tantervet és módszeres utasításokat dolgoztattam ki, amely munka még teljesen befejezve nincsen, mert dolgozott ezen az országos közoktatásügyi tanács, dolgoztak egyes, a gyakorlati élet terén működő tanférfiak. Megtörtént már az is, amit Nagy Sándor kiemelt, hogy t. i. először a képezdében kell különösen a magyar nyelv tanítására vonatkozó gyakorlati útmutatásokat adni a leendő tanítóknak. Erre nézve addig is, míg a teljes tanterv elkészül, már ideiglenes utasítások adattak ki a tanítóképzőknek, hogy különösen az utolsó évi tanfolyamban a magyar nyelv tanítására való gyakorlati útmutatásokkal egybekötött külön előadások tartassanak. Azonkívül a tanítókra nézve is szünidei tanfolyamok nyílnak meg már ebben az esztendőben Kolozsvárott, Aradon, Baján, még pedig úgy, hogy 30—30 tanító ingyen, teljes ellátással, 20 saját költségén ott megjelenhessék, ott tölthesse a szünidőt, ha megvan a hozzávaló jóakarata és buzgósága és ott gyakorlatilag elsajátítsa a magyar nyelv tanításának legjobb módszerét. Hogy e tekintetben milyen üdvös mozgalom van ott is, ahol azt nem vártuk, tanúsítja a brassó-megyei román tanítóknak utolsó összejövetele, ahol egyenesen díjat tűznek ki a magyar nyelv gyakorlati tanítása legjobb módszerének megállapítására.

Az ellenőrző közegekről. Azon szakértő iskolalátogatók működése, kiket az 1907. költségvetés alapján kirendeltünk és kikből az 1908. költségvetés alapján rendszeresített segédtanfelügyelők lesznek, máris mely nyomokat mutat. Megengedem, hogy még ez sem elegendő arra, hogy azt az intenzív felügyeletet biztosítsa, amelyre szükség lenne, hogy a kormányzat szeméi és karjai mindenüvé nyuljanak, de már ez a szám is oly különbséget idézett elő, annyi mindenféle visszaélésnek és visszaságnak jutottunk már tudomására, amelyet azelőtt évtizedeken át a homály borított, nem az embereknek hiányos köteleességteljesítése folytán, —

néhol talán ebből az okból is — hanem azért, mert egyszerűen lehetetlen volt a tanfelügyeletet intenzíve eszközölni az előbbeni hiányos személyzet mellett: mondom, már ez az első lépés is olyan eredményeket mutat az iskolák beleletébe való látás lehetősége szempontjából, hogy felülmulja azt, amit ettől az első intézkedéstől magam is vártam.

Az elemi népoktatás ingyenessé tétele. Először igen rövid időn belül, remélem, néhány nap múlva leszek szerencsés a t. Háznak benyújtani egy törvényjavaslatot az elemi népoktatás ingyenességéről. Ez a törvényjavaslat nemesak szociális kötelességet fog teljesíteni, amellyel minden kulturállam a tankötelezettséggel egyetemben tartoz az ő népességének, hanem határozatosan ki fogja egészíteni a nemzeti garanciáknak azt a rendszerét, mely az 1907: XXVII. t.-c.-ben le van fektetve és a tanfelügyelet szempontjából is nagy fontossággal fog birni, mert egy esomó lélekölő bürokratikus munkának elvégzése alól fel fogja menteni a tanítókat.

Mezőgazdasági ismétlő iskolák. Másodszor szintén e napokban szándékozom benyújtani — már a legutolsó stádiumban van a dolog — a t. barátom, a földmivélsügyi miniszter úr által is jelzett törvényjavaslatot a mezőgazdasági ismétlő-iskolákról. Ennek a törvényjavaslatnak célja az lesz, hogy párhuzamosan az ipartörvénynek az iparostanone-iskolák kötelező felállításáról vonatkozó intézkedéseivel, kötelezővé tegye az ismétlő oktatásnak mezőgazdasági irányát ott, ahol a mezőgazdasági népesség dominál.

Igy az egész ismétlő-iskola életet fog nyerni, összeköttetésbe hozatik a népnek gyakorlati szükségleteivel. A mezőgazdasági ismétlőiskolák kétrendbeliek lesznek: az egyszerűek és a szaktanítások. Szaktanítás mezőgazdasági iskolák nagyon természetesen a nagyobb községekben lesznek, azok a földmivélsügyi miniszter által kirendelt felügyelők alá fognak helyeztetni; ezáltal is csökken majd a tanfelügyelők teendője és inkább lesznek képesek összpontosítani egész figyelmüket tulajdonképeni teendőikre: tudniillik az elemi népiskolák ellenőrzésére. Úgy-szintén csökkenteni akarom terhüket és ezáltal ezen sajátképeni hivatásuk betöltésére képessé tenni őket egy más intézkedés által, amely munkában van és összefügg a tanítóképzés kérdésével.

A tanítóképzők reformja. A tanítóképzők reformjával foglalkozom már régebb idő óta. Célom egy új tantervet létesíteni, hogy a preparandiákban az a tanító arra képesíttessék, hogy legyen valóságos vezetője az ifjúságnak és a népnek, ne csak a nevelésnek és a tanításnak a terén, hanem az anyagi boldogulásnak a terén is. És hogy ott a lelkésszel közreműködjék az irányban, hogy a nép erkölcsi, szellemi és egyszerűsmind anyagi színvonala is emelkedjék.

Nagy Sándor, vagy Csóti Géza tisztelt képviselőtársam hivatkozott a tanítóképzők tekintetében korábbi elődeim által kiadott rendeletekre, amelyek a tanítóképzői szakfelügyeletet érintik. Én valami nagy eredményt tőlük nem várok és azért más utat óhajtok követni. Én a törvényhozási intézkedést szándékozom kezdeményezni, amely a képezdéket a tanfelügyelők hatásköréből egyszerűen kiveti és külön szakfelügyelők alá rendeli. És amellyel a szakfelügyelőknek módjában áll intenzív felügyeletet gyakorolni úgy a tanmenet és a tanrend, mint különösen az iskoláknak nemzeti szempontból való kifogástalansága felett. Ez egyszerűsmind módot fog nyújtani arra, amit igen helyesnek tartok, hogy a tisztán az elemi népiskolára szorított tanfelügyelői karba az elemi oktatás terén működő férfiak is nagyobb számmal juthassanak be, mint eddig. Az elemi népiskolák felügyelete, amellyel az illetők az állami személynek hivatását teljesítik, olyan nagy, magas és fontos hivatás, hogy az, aki ennek érzésétől el van telve, kell hogy maga is óhajtsa, hogy semmiféle más feladat által e feladat teljesítésétől el ne vonassék.

Iskolakönyvek. Amde ezzel nem merült ki az a tevékenység, amelyet az 1907: XXVII. t.-c. terén kifejtettünk. Készült egy magyar történeti vázlat, amelyet egy igen ismert jeles írónk, Benedek Elek, volt képviselőtársunk, készített a népiskolák felsőbb osztályai számára; ez a mű valamennyi nemzetiségi nyelvre lefordíttatik és az államszegélyes iskolákban kötelezővé fog tétetni. Készül egy olvasókönyv is, szintén abból a szempontból, hogy nem magyar és magyar nyelvű olvasmányok vegyes nyelven adassanak elő, és hogy hazafias tartalommal legyen telítve az, amit az olvasás gyakorlására a tanuló ifjúság kezébe adunk.

Szociális intézkedések. De itt sem lehet megállanom, mert az idők intő szava, szociális és ezzel összekötött politikai fejlődésünk arra intenek és arra készítetnek, hogy be nem várhatjuk azoknak, akik most gyermekkorban vannak, nagyobb művelésre való emelést, hanem foglalkozni kívánok és foglalkozom nagyon intenzíven és nagyon rendszeresen a felnőttek oktatásának szervezésével. Ebben a költségvetésben már e célra 50.000 korona van felvéve. Amikor ezen összeg beállítását javaslatba hoztam, még nem tudtam világosan, hogy azt miként kívánom felhasználni. Azóta már rendszeres előkészítő munkálat folyt a miniszteriumban és kezdenek előttem kidomborodni a körvonalai a felnőttek oktatása azon rendszerének, amelyet keresztülvinnünk kell, nemesak azért, hogy az általános műveltséget már a most működő generációban terjesszük, hanem azért is, hogy azoknak a romboló munkáját ellensúlyozzam és ellensúlyozzuk, akik bennünket a felnőttek oktatásában megelőztek. Mert nekem szellemi terén, a szellemi működés és

konfliktusok terén az a hitem, hogy ott nem az elnyomás és erőszak, hanem az egészséges verseny, az egészséges konkurrencia, az egészséges erőknél elterelése és azok működésének irányítása által kell dolgozni. Lehetetlen, hogy ebben a nemzetben ne legyenek túlnyomóan, ne bírijanak túlhatalommal az egyes izgatókkal szemben azon elemek, amelyekben a nemzet óriási többségének vallás-erkölcsi és hazafias felfogása él. Ezeknek az erőknél, amelyek a nemzet ezen közös erkölcsi kincsétől felítve vannak, szervezése, felhasználása a felvilágosításnak nagy munkája: ez képezi célját azon szervezetnek, amelyet létesíteni kívánok és amely egyszermind a legalsó fokon a néptanítók hivatását is ki fogja tágítani, jövedelmeket is fogja némileg emelni, de nagyban és egészben véve a magyar nemzeti társadalom magyar nemzeti jellegét konszolidálni van hivatva és bennünket az európai kulturnemzetek közé emelni.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Vizsgák rendje a csíksomlyói tanítóképzőben
Május 10-től az előadások IV. éven megszűntek. 12. 13. a IV. éves magántanulók írásbeli vizsgálata. 14. 16. a IV. éves magántanulók és rendes tanulók szóbeli oszt. vizsg. 25. 26. 27. tanképesítői írásbeliek. Június 15. 16. 17. szóbeli tanképesítő és kántori vizsgálatok. 19. 20. az I. II. III. éves magántanulók írásbeli vizsgálata. 19. 20. 22. 23. az I. II. III. éves magán és rendes tanulók szóbeli vizsgálata. 19. A gyak. iskola vizsgálata. 24. Évzáró értekezlet. 29. Reggel 8 órákor «Te Deum», a bizonyítványok és jutalmak kiosztása, a tanév ünnepélyes bezárása. Felsőfokú érdekeltek, hogy azonnal vagy folyamodványukban, vagy személyesen jelentsek be ebbeli szándékukat. Csíksomlyó, 1908. május 3-án. *Károcsy József* s. k. igazgató.

Pályázati hirdetés. A nagyszombati tanítóképzőintézet I-III. osztályába a következő 1908/9. tanévre felvételtől folyamodhatnak 14. életévüket betöltött olyan leányok, kik a felső leánynevelőiskolát, a polgári- vagy felsőbb leányiskola, vagy a gimnázium négy alsó osztályát sikeresen végezték. *Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel.* A felvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. Keresztlevel. 2. Iskolai bizonyítvány a megelőző tanévről s az idej. első felévi értesítő. Az évvégi bizonyítvány június hó 30-án feltétlenül beküldendő. 3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról. A kérvényben kitéendő, hogy *bennlakó* vagy *bejáró* akar-e lenni a növendék. Bennlakási havidíj 36 korona (18 forint). A kérvényeket az intézeti igazgatósághoz június hó 15-éig kell benyújtani. A felvételi pályán hely üresedik. A III. osztályba felvehető olyanok is, akik kisdudóvónói oklevelet szereztek vagy a felsőbb leányiskola, esetleg a gimnázium hat osztályát végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam különbözőzeti tárgyaiból vizsgálatot tesznek. A bennlakásról prospektust szívesen küld az igazgatóság. Nagyszomban, 1908. május 2-án. *Dr. Bilinszky Lajos*, képzőintézeti igazgató.

Az iskolák felirata és Magyarország címerének alkalmaztatása tárgyában. *Kivonat az esztergomi főegyházmegye f. évi IX. körleveléből.* Figyelemmel az 1807. évi XXVII. t.-e. 17. §. s az ezen törvény végre-

bajtására kiadott utasítás 39. §-aira, amelyek megkövetelik, hogy az iskola főbejárata előtt a magyar címer és az iskola jellegét feltűntető magyar felírás alkalmaztassék, mult évi XII. körlevelemben közzétett 2860. sz. a. kelt rendeletem 7. pontja kapcsán szigoruan utasitom az összes plébánosokat, kiknek területén róm. kath. elemi iskolák vannak, hogy hatáskörükben haladéktalanul intézkedjenek arra nézve, hogy az iskolák a főbejárat előtt f. évi június hó végén a következő felirással látassanak el: ... i róm. kath. elemi népiskola. Miután pedig a törvény elrendeli, hogy Magyarország címere az iskolák homlokzatán is alkalmaztassék, ezennel meghagyom, hogy a címer, amennyiben a homlokzat megegyedi, a felirat fölé s ha az nem volna lehetséges, a felirástól jobbra festessék vagy készen beszerelve fügesszessék fel. Felhivom a plébánosok figyelmét a törvény és végrehajtására kiadott miniszteri utasítás fentjelzett szakaszaira, amelyek akként intézkednek, hogy a törvény ide vonatkozó rendelkezésének végrehajtása körül elkövetett mulasztásért elsősorban az iskolaszék elnöke felelős, amely mulasztás kihágásnak minősítetvén, 500 koronáig terjedő pénzbüntetéssel fog büntetni.

EGYESULETI ÉLET.

Meghívó. A pacsanagykapornaki esp. ker. egyesített tanítókör f. évi június hó 11-én délelőtt 9 órákor Pacsán közgyűlést tart, melyre a kör t. tagjai és a tanúgy iránt érdeklődő közönség tisztelettel meghívotnak. A tárgysorozat főbb pontjai: Szentmise után elnöki megnyitó. *Landl Ferenc* pacsai kántortanító úr gyakorlati tanítása nyelvtanból a II. osztályban. *Kozma Imre* pacsai osztálytanító úr fölolvasása: «Vallástalanság és a nevelés.» *Szita Boldizsár* nagykapornaki kántortanító úr gyakorlatilag bemutatja a kajszi barack és szőlő kipróbált oltási módját. A központi gyűlésre két tagtárs kijelölése. Tagsági és segítőalap-díjak befizetése. Nagykapornak, 1908. május 14. *Szita Boldizsár* egyesületi elnök. *Tamassy Géza* egyesületi jegyző.

Meghívó. A pápa-csöti espereskerület róm. kath. tanítókör tavaszi közgyűlését f. évi június hó 11-én, Lovászpatonán fogja megtartani, amelyre a kör tagjait tisztelettel meghívom. 9 órákor szentmise. A tárgysorozat főbb pontjai: A szentmise után a róm. kath. elemi iskolában: Elnökválasztás. Emlékeszéd *Hajdu Lajos* volt elnök felett. Az új tagok felvétele. Gyakorlati tanítás. Bemutatja: *László Géza* pápakovácsi kántortanító. Indítványok. Pápan, 1908. május hó 11-én. *Kriszt Jenő* esperes.

Meghívó. A kiskomáromi és nagykanizsai egyesített róm. kath. tanítói kör évi rendes közgyűlését f. évi június 4-én Kiskomáromban tartja, amelyre a lelkész-kedő papságot, tanúgybarátokat és tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. A tárgysorozat főbb pontjai: Reggel 9 órákor szentmise. Elnöki megnyitó és az egyesület évi működéséről szóló jelentések tárgyalása. Gyakorlati tanítás. Tartja: *Szabó Lajos* komáromvárosi tanító. Fölolvasás. Tartja: *Varga Ferenc* kiskomáromi tanító. Az egyesület alapszabályszerű megalakulása. Indítványok. Tagsági díjak befizetése. Kiskomárom, 1908. május 15. *Wache Adolf* elnök.

Meghívó. A csepregi esperesi kerület róm. kath. néptanítók egyesülete Völesejen, a f. évi május hó 30-án délelőtt tartja tavaszi közgyűlését, melyre a tanítókör tagjai és népnevelésügy barátai tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. A mult gyűlés jegyzőkönyvének fölolvasása és hitelesítése. Elnöki jelentések. A bírálóbizottság jelentése. *Horváth József* völesei kántortanító előadása az adók különféle neméről. A temetkezési segélybiztosításról. Előadó: *Finda Pál* nemeskéri kántortanító. Tisztújítás. Indítványok. A jövő gyűlés helyének és tárgysorozatának megállapítása. A tagsági díj befizetése. Nemeskér, 1908. május hó 20-án. *Finda Pál* elnök.

Meghívó. A veszprém-várpalota-enyingi róm. kath. tanítói kör folyó évi tavaszi közgyűlését június hó 4-én tartja Siófokon, amelyre t. kartársaimat és a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívom. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó 2. *Tompá Béla* siófoki osztálytanító gyakorlati előadása. 3. *Horváth Boldizsár* siófoki kántortanító fölolvasása. 4. Elnöki, pénztárosi és könyvtárosi jelentések. 5. A temetőben *Rusnyák Ferenc* emlékbeszéde néhai *Horváth Kálmán* volt siófoki kántortanító fölött. Amidőn a Gondviselést s a kör pénztárát a t. tagok becses figyelmébe ajánlom, vagyok Hajmáskér, 1908. május 20. Kartársi szeretettel *Rusnyák Ferenc* körelnök.

Tanítóegyesületi közgyűlés. Az alsófehérmegyei r. kath. Tanítóegyesület április 23-án tartotta közgyűlését Gyulafehérvárt. Az irgalmas nővérek templomában hallgatott szentmise után gyakorlati tanítást tartottak órarend szerint. *Pénzes László* hitoktató a hittanból, *Barts Márton* a magyar nyelvtanból és *Macskássy József* a beszéd- és értelemgyakorlatból. *Köröly Péter* dr. elnöki megnyitójában a népoktatás történetéből több érdekes képet mutatott be. Ismertette a görög, római és zsidók, majd a keresztény középkorból a reihenauai bencés kolostor iskoláit, végül újabb korban, úgy külföldön, mint nálunk (szabad gondolkodók) a vallásoktatás ellen indított mozgalmakkal szemben a hitvallásos iskolák szükségességét hangsúlyozta. Felolvasást tartott *Haubelt Nándor* szászsebesi tanító a vallásos nevelésről. A szépen kidolgozott és értelmes felolvasást jelenlevők figyelemmel hallgatták és megélték. Mintán a kitűzött pályátételre egy pályázat sem érkezett be, maga az elnök világosította meg a kérdést, ismertetvén az 1907. évi új népiszkolai (XXVII.) törvényekket, kimutatván annak előnyét az 1893. XXVI. t.-c. szemben: kiténtette azon ütköző pontokat, melyek az 1868. XXXVIII. t.-c. 27. és 28. §§-ainak betartásával kikerülhetők s így iskoláink autonómiája fentartható lesz. Elismerését fejezte ki a t.-c. 17. § a azon intézkedése felett, mely a magyar nyelv jogát biztosította, a magyar hazához való ragaszkodás és a vallás-erkölcsös gondolkodás fejlesztését minden iskolában kötelezővé tette. A Tanítóegyesületek Szövetségének júliusi közgyűlésére *Szász Károly* küldetett ki, aki azon felhívásával fog résztvenni. A jövő közgyűlés helyéül Szászsehes jelöltetett ki, melyen *Szász Károly* és *Veress Donát* fognak felolvasást tartani. A jövő közgyűlésre *Mailáth G. Károly* erdélyi püspök úr (30—30 kor.) adományából két 40—40 koronás pályátétel kitérését határozta el a gyűlés. («Közművelődés» után.)

Tanítógyűlés Hajdusoboszlón. A *püspökladányi róm. kath. esperesi kerület* tanítói egyesülete április hó 28-án tartotta rendes évi közgyűlését *Zsigray János karczagi esperes-plébános*, egyházkerületi tanfelügyelő elnöke alatt. Az elnök tartalmas megnyitójában rámutatott azon veszélyekre, melyek a vallást s tanügyünket korunk egyre erősödő istentelen s erkölcstelen irányzatában fenyegeti. Meggyőző példákkal illusztrálja tetteit. Felhívja a tanítókat, hogy a hazánkra s egyházunkra egyaránt veszélyes eme törekvések ellen szigorúan vallásos és hazafias neveléssel küzdjenek, mint tanítók; mint egyének pedig szóval, tollal és tettel egyének mindenkor bizonyosságot hitűségükről és hazafiságukról. A gyűlésen szokásos mintatanítást *Székely Gyula* tanító tartott. Az ügyiratokat ismertette szemléltető s összehasonlító alapon. *Plank József* egyeki tanító tanulmányt olvasott fel a *szülők s az iskola kötelességeiről a vallásos nevelés terén*. A gyűlés berekesztése előtt az elnök esperes szép szavakkal fordult az egyesület világi elnökéhez: *Buda Lajos* egyeki kántortanítóhoz s megírató melegséggel köszönti azon alkalomból, hogy tanítói működésének most érte el 50 éves fordulóját, sőt minden tekintetben, mint példaképet állítja az ifjabbak elé. A tagok szíves óvációt rögtönöztek érdemes nesztoruknak. *Buda Lajos* mély megindulással köszöntötte megemlékezést s magát jövőre is testvéri szeretetünkbe ajánlotta. A gyűlés alkalmából a tanítói egyesület *Apponyi Albert* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek és *Samassa József* egri bibornok-érseknek üdvözlő

táviratot küldött. Déli 1 órakor, mint *Mayer Kálmán* kántortanító vendégei, lakomára jöttek össze a gyűlés tagjai. A banketten *Kalocsay Gusztáv* plébános a félévszázados jubeliumát ülő *Buda Lajos* kántortanítót köszönti fel, az összes jelenlevők jókívánatait tolmácsolva. Megható jelenetek között vette most körül a társaság «Buda bácsit», s igazi családi bensőséggel hosszasan ünnepelte. A jó «Buda bácsi» meg-megesukló hangon köszöntötte a sok szíves kívánságot, de a legszebb szónál is ékebben beszéltek azok a könnyek, melyek szeméből sűrű cseppekben gördültek alá. A tanítótársak nevében *Dutkay László* karczagi és *Kádár József* bal-mazujvárosi kántortanítók üdvözölték a jubilánst.

A Léva és vidéke népnevelők egyesületének lekéri köre f. évi április hó 23-án tartotta a tavaszi gyűlését. A gyűlés előtt a kerület összes tanítói elvégezték a husvétii szent gyónást és együttesen járultak a szent áldozáshoz, melyel kapcsolatban *Epölyi Ferenc* ker. alesperes lélekemelő beszédét intézett a kör tanítóihoz. A közgyűlés alatt dr. *Zelenyák János* garamlekéri plébános 2—2 drb. aranyat tűzött ki pályadíjjal az általa ajánlott s a kör tagjai által kidolgozandó ezen két tétel fejtegetésére: a) «Honnét van az, hogy a nép nem becsüli a szellemi munkát és a szellemi munkát.» b) «A pap és tanító tekintélyének fejlesztési módjáról.» Pályázati határidő f. évi aug. 1. Az őszi közgyűlés, melyen a kör 50 éves jubileumát üli, — Garamlekéren lesz. — Barsendréd 1908. május hó 1. Az elnökség.

Óvás!

Csalás a Szent-István-Társulat nevével. Az utóbbi hetekben szinte napról-napra küldenek be hozzánk vidékről panaszos levelek kíséretében elismervényeket, melyek *Pater Cohem*: «Jézus, Mária, Szent József» című munkájának megrendelését és kifizetését igazolják. A jelek arra mutatnak, hogy egy vagy több szélhámos utazó már hetek óta rendszeresen csalja a jóhiszemű katolikus közönséget s főleg a zárdákat, felhasználva a Szent-István-Társulat nevével, sőt valószínűleg az én nevemet is. Ez okból figyelmebe ajánlom a tisztelt közönségnek, hogy *Pater Cohem* fenti művét a Szent-István-Társulat nem tartja raktáron, utazóival sem terjeszti, s hogy a Szent-István-Társulat utazói pénzt semmi címen nem fogadnak el, mert erre egyáltalán nincsenek is felhatalmazva. Kérek azért mindenkit, hogy utazók jelentkezésénél kellő óvatossággal járjanak el s ha az illető a Szent-István-Társulat nevében a megrendelésre előleget kér vagy hajlandó fölvenni, akkor tessék az ilyen szélhámost a hatóságnak átadni. *Dr. Giesswein Sándor*, a Szent-István-Társulat alelnöke.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Fetser fölszentelt püspök a Tanügyi Tanáchoz. Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács f. hó 14-én tartott üléséből őszinte szavakkal, a bizalom hangján üdvözölte *Fetser Antal* fölszentelt püspök urat, a Tanács rendes tagját; erre az üdvözlésre a Tanügyi Tanács elnökségéhez a következő válasz érkezett: Orsz. Kath. Tanügyi Tanács nagyságos elnökségének: Szíves szeretetű kedves megnyilatkozását mély hálával és tiszteletteljes szeretettel köszöni hű szolgáljuk *Fetser* püspök-kanonok.

Vajda Ödön a katolikus tanítókhoz. Az országos katolikus Tanügyi Tanács a magyar katolikus tanítók nevében őszinte szeretettel üdvözölte Vajda Ödön zirci apátot pápi jubileuma alkalmából. A jubilans főpap a következő kedves sorokkal válaszolt dr. Szentgyörgyi Jordán Károly apát egyházi elnökhöz. Az üdvözítő tavrátot, melyet nagyságod és Ember Károly levag ur az orsz. kath. Tanügyi Tanács határozatából ötvéneves pápi jubileumom alkalmával hozzám intéztek, bálás köszönettel vettem. Fél század lefolyása alatt minden munkámban, sokirányú kötelességeim teljesítése közt Isten dicsősége s embertársaim java volt életem kettős vezéresillaga; neki, az élet Urának, a kegyelmek osztogatójának legyen hála és dicsőség azért, hogy e napot megernem engedte. Az a tudat, hogy munkáimmal egyházam és hazám javára szolgáltam; annak látása, hogy a jók és eszményi gondolkodásuk s köztük az orsz. kath. Tanügyi Tanács elismeréssel s szerető figyelemmel jutalmazták fáradozásaimat; bőséges jutalmul szolgálnak nekem mindazért, ami e fél század alatt nehéz és keserű volt, s erőt adnak arra, hogy az Isten nevében megkezdett uton lankadást nem ismerve haladjak tovább mindaddig, míg az Úr végteleen irgalma — amint áldozattal reméllem — meg nem adja munkáimnak, fáradozásaiknak jutalmát az örök és zavartalan béke s boldogság honában. Szíves figyelmüket ismételtelen a legnehezebben köszönve, maradtam igaz tisztelttel s nagyrabecsüléssel Vajda Ödön, zirci apát.

Az elemi iskolai tanítók képesítő vizsgálatának reformja. Az Országos Közoktatásügyi Tanács állandó bizottsága dr. Fináczy elnöke alatt tartott ülésében az elemi népiskolai tanítók képesítő vizsgálati szabályzatának revíziójával foglalkozott abból az alkalomból, hogy a tanítóképző intézeti tanárok orsz. egyesülete a vallás- és közoktatásügyi minisztertől a jelenleg érvényben levő szabályzat módosítását kérte. Az állandó bizottság a revíziót szintén szükségesnek tartja, tekintettel arra, hogy a képesítő vizsgálatnak ugyanazon egy vizsgálóbizottsághoz és terminushoz kötése ideje óta azt a panaszos helyzetet, mely úgyszólván meghírhatalan terjedt ró a vizsgálatot tevő jelöltekre és a vizsgálóbizottságok tagjaira egyaránt és alányomja a vizsgálatok színvonalát is. Ezzel való tekintettel az állandó bizottság az említett orsz. egyesület javaslatának felhasználásával oly megoldásban állapodott meg, mely az 1898. évi XXXVIII. t. c. változtatása nélkül lehetővé teszi a szóbeli vizsgálatok leterhelését és a vizsgálati anyagának kellő elosztását, egyúttal pedig a vizsgálatot megelőző tanítási gyakorlatnak kiterjesztését is. A javaslatot a tanítóképző intézeti albizottság készítette.

Tanító-árvák felvétele a Magyarországi Tanítók Arvaházába. A jövő iskolai év kezdetére nevezett árvaházba néhány új tanító-árva fog felvételt. Ezen helyekre Magyarország bármely vidékén működött kisdédvő, elemi nép- és polgári iskolai tanító, képezési tanár és tanfelügyelő árva pályázhat. Előnyben részesülnek azok az árvák, akik az állami tanítói árvaházakba való felvételre jogosultsággal nem bírnak és a kiknek szülőik az árvaházi egyesület tagjai voltak és a kötelezettségöknek eleget is tettek. Ha az árva szülői az árvaházi egyesület tagjai nem lettek volna, akkor az árva szülőnek a nevére az 50 koronás tagsági tőkét (örökös tagsági díjat) az egyesület pénztárába kell a felvételt megelőzőleg befizetni. A felvétel iránti folyamodványok legkésőbb folyó évi június 10-ig d. e. 12 óráig Tóth József kir. tanácsos, nyug. pestmegyei kir. tanfelügyelő úrhoz, mint az egyesület elnökéhez (Budapest, I. Fehérvári-út 10—12. II. em.) küldendők. A folyamodványhoz melléklendők: 1. a felveendő árva keresztlevele (születési bizonyítványa), 2. a testi épségét és a megejtett himlőoltást igazoló orvosi bizonyítvány, 3. a múlt évi iskolai bizonyítvány, és látogatási bizonyítvány a jelen iskolai évről, 4. az atya esetleg, az anyja halálát igazoló bizonyítvány, 5. a testvérek számát és azok korát feltüntető családi értesítő, 6. szegénységi, illetőleg községi bizonyítvány, mely tanuskodik arról, hogy az

árva teljesen vagyontalan és hogy az özvegy anyja minő jövedelmi forrásból tartja fenn magát. 7. hivatalos okirat arról, hogy az özvegy anyja és annak árvái kapnak-e és mennyi segélypénzt a tanítói nyugdíj- és gyámalaphól vagy bármely más alaphól, 8. az atya, esetleg az anyja tanító voltát igazoló bizonyítvány és 9. az anyának esetleg a gyámnak két tanu előtt aláírt abbeli nyilatkozata, hogy az árva számára a tanítói nyugdíjalaphól járó nevelési pótlékot és az általa esetleg élvezett más ösztöndíjat az árvaháznak szolgáltatja át. Tóth József egyesületi elnök. Rohm József, árva-anya.

Mezőgazdasági tanfolyam neptanítók és gazdasági szaktanítók számára. A m. kir. földművelésügyi miniszter a gazdasági ismételőiskolák vezetésére hivatott neptanítók, illetve szaktanítók gazdasági kiképzése céljából folyó évi július 20-tól bezárólag augusztus 14-ig az algyógyi, békéscsabai, breznóbányai, csákovári, csíkszeredai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karcagi, komáromi, lugosi, nagyszentmiklósi, rimaszombati, szentimrei, szilágysomlói és szabadkai földművelésiskolákban a múlt évhez hasonlóan 20—20 összesen 300 neptanító, a kecskeméti földművelésiskolában pedig 20 gazdasági szaktanítónő részére négyhetes mezőgazdasági tanfolyamot rendez. Ezen tanfolyamra felveendő minden egyes neptanító, illetve szaktanítónő egyszász (100) korona általánban részesül. A tanfolyamokra felvételt kívánó egyének az iránt illetékes tanfelügyelő-segéknel tartoznak kellő időben jelentkezni.

Szerkesztői üzenetek.

M. I. Közzétettük. — **Sz. I.** Az újabb értesítés beérkezett. Közzöljük. — **W. F.** Kisdédvővel kiadóhivatala Budapest, VII., Ovoda-utca 4. szám. Előfizetési ára egy évre 8 K. — **Kántortanító.** Szabadságolását kérelmezze az egyházmegyei főtanfelügyelőségtől. Ez iránt beadott kérelme az iskolaszék úján terjesztendő föl. — **B. J.** A törvény intézkedése minden hatóságra egyformán vonatkozik. — **Sch.** A szorgalmi idő meg van állapítva és ez alatt tanítania kell. A helyettesítést elvállalni köteles. Ez alatt élvezi a kántori teendőkért fizetett stólat. De legjobban eszelecszik, hogy ha az egyházmegyei főtanfelügyelőséghez kérelemmel fordul és ebben eljárásához utasítást kérelmez. — **Irkovits.** Ha az aláírt megrendelési lapon 100 kötetről van szó, avagy tanukkal igazolhatják, hogy ennyit rendeltek meg, akkor terehjük az ügyet bíróság elé. Miért nem fordulnak ily megrendelésekkel a Szent-István-Társulat könyvkereskedéséhez, ahol nemcsak a Társulat kiadványai, hanem bármely kiadónál megjelentett szépirodalmi és egyéb munkák is megrendelhetők és a megrendelések lelkiismeretesen teljesítenek is. Sokan családok már utazók által közvetített megrendeléseknél. — **B. I.** Köszönet az értesítésért. — **Sz. I.** Közzétettük. — **T. A.** Kérjen bizonyítványt arról, hogy a nevezett iskolánál mint énektanító működik. Ha megválasztják a jelzett állásra, akkor már önére nézve is igazolják a katonai kedvezményes szolgálathoz szükséges alkalmaztatást. — **I. S.** Rövidítve felhasználjuk. — **B. N.** Beérkezett. Oly kérdés, amellyel főleg foglalkozni. — **L. F.** Az említett dolgot jelentse fel felettes hatóságának. Az illető iskola azon eljárása, hogy a hitoktató mellőzésével a hittanból osztályzatot ad, teljesen jogtalan és fegyelmi vétséget képez. — **G. K.** Felebbez meg a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a közigazgatási bizottság eljárását. Tanácsainkat bővebben levélben adtuk meg. — **J. F.** Levélben feleltünk. A kath. népoktatási intézeteknek szervezeti szabályzatát a püspöki kar még nem erősítette meg. A javaslat még nem kötelező. A régi 1874-ben kelt rendtartási szabályzat megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadó hivatalában. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Csanádi egyházmegye.

A klotocsi róm. kath. kántortanítói állás betöltendő. Javadalma: 900 korona fizetés, 36 köbméter tűzifa, 2 1/4 hold szántóföld, megfelelő lakás melléképületekkel és 1/2 hold konyhakerttel, 1200 lélek utáni kántori stóla. Valamely szláv nyelv ismerete kívánatos. Kántori képesítési oklevél feltétlenül csatolandó, enélkül a kérvény figyelembe nem vétetik. Kérvények *f. évi július 1-éig* hozzám küldendők. *Antók Dániel* iskolaszéki elnök, Klotocies, u. p. Resicabánya. 133 1-1

Rozsnyói püspöki megye.

Karancseszki (Nógrád m.) tanítónői állomására, mely szeptember 1-én elfoglalandó, *május 31-éig* pályázatot hirdetek. Tisztességes lakás mellett javadalma: államségéllyel 1000 korona. *Káposztássy Imre* plébános. 132 1-1

A derenki (Abaujtomaj) róm. kath. leányegyházban kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 1. Tanítói járandóság a hitközségtől 280 kor. 2. Ismétlő iskolaért fejenként 2 kor., 46 kor. 3. Nyolc bási öl tűzifa befuarozva saját használatra 64 kor. 4. 400 □-öl szántóföld, 300 □-öl rét, a hivek bedolgozása 12 kor. 6 fill. 5. Föld, rét munkaértéke 18 kor. 6. Segély az egyházmegyei hivataltól utólag félvenként fizetve 16 kor. 15 fill. 7. Két drb szarvasmarhalegeltetés: 8 kor. 8. Államségély 200 kor. Kántori fizetés: a) 7 köb rozs á 19 kor., 70 kor. b) Jablonczai hivatól egyházi funkcióért 30 kor. c) Stóladij 30 kor. d) Ostromlásért 4 kor. e) Harangozásért 3 köb. buza 36 kor. Összesen 814 kor. 22 fill. Az iskola 1909. szeptember 1-től állami lesz. Kérvények *Stepán József* plébánoshoz Jablonczára u. p. Szádalmás *május 28-ig* küldendők. 127 2-2

Veszprémi egyházmegye.

Pályázat a tilaji róm. kath. kántortanítói állásra. Javadalom: 5 3/4 hold szántóföld, s 3-szori megszántása, elboronálása, megtrágyázása: 2 hold rét s 2-szeri lekasztása, szabad legeltetés: 25 mérő rozs, 7 1/2 mérő buza, 210 l. must, 3 öl tűzifa az udvarra állítva = 740 kor. 80 fillér; nemgazdálkodás esetén a hitközség a fenti összeget készpénzzel is kifizeti. Készpénz = 259 kor. 20 fillér. Lakás, konyhakert. Kérvények *f. évi június 7-ikére* a zalacsányi róm. kath. plébánia-hivatalhoz küldendők. 134 1-1

ELFOGYÓFÉLBE

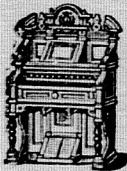
van az oly nagy keresletnek örvendő b. e. **Csima István** főkántor által összeállított, az egész országban ismeretes 253 valogatott szép orgonakíséretű gyasmise-énektár. Míg az új kiadás megjelenik, az eredeti 8 korona ár helyett **5 koronáért** kapható a szerző özvegyénél Kiskúnefelegyházán. Az új kiadás ára ismét 8 kor. lesz. 122 5-5

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest. X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig. Tanerőknek s lelkészeknek különös szalekedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Részletes tanmenet

(kész tananyagbeosztás és órarend) a róm. kath. püspöki tanterv alapján az 1 és 2 tanítói iskola számára. Megrendelhető megjelenéséig (július 1-ig) **4 korona** előfizetési, azután **5 korona** bolti áron. A tanmenet készítéséhez csinos **nyomatványfüzet** a VI. osztály számára **2 korona**, a IV. osztály számára **1.80 korona**, a III. osztály számára **1.60 korona**, a II. osztály számára **1.40 korona**, az I. osztály számára **1 korona**, az **Államségély-kérvény és mellékletei 2 korona**, a **Népművelési Egyletek Szervezése 1 korona** előleges beküldése mellett

Gyerges Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely.

712

Elismert csak elsőrangú műremekek a valódi

ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

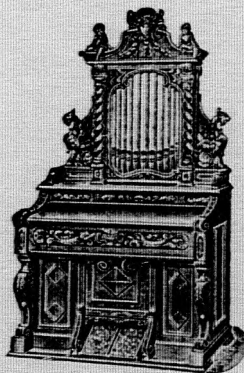
Nagyon ajánlatos különlegesség:

ZIMMERMANN-féle
iskolaharmoniumok
170. 190 és 220 K.

Képviselet Ausztria-Magyarország részére:

HÖRL NÁNDOR
POZSONY,
Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Különlegesség! 456 Különlegesség!

Valódi elsőrendű külföldi

□□□□ Pianinót □□□□

= középárakban szállít =

Hörl Nándor Pozsony, Ventur-utca 24.

Ifjúsági iratok elemi iskolás tanulók számára.

A jó olvasmány, ha hozzáilleszkedik az iskolai oktatáshoz, legerősebb támasza ennek az oktatásnak. A hitnan, történelem, természettudományok vagy földrajz körébe vágó ismereteket, a becsületet, erőt-sős életre vezérlő elveket, melyekkel a jó tanító megtöltötte tanítványai szívet és lelkét, egy-egy hasonló iratnyi füzet vagy könyvecske úgy megőrizheti, hogy azután a bajjal-nyomorúsággal teljes évek hosszú sora sem lesz elegendő azok eltompítására, elhalványítására. Igen jól ismerik a könyv s főképen a könnyű olvasmányok ilyen maradandó hatását a hazát és vallást gyűlölő szociáldemokraták s ezért törekvésük országnrészre a szóbeli agitáció mellett éppen a nép s az új benyomások iránt fogékony ifjúság számára készült olvasmányok terjesztéséből áll. Könyveik, füzetek mérget, szellemi nyavalyákat, erkölcsi méletyt terjesztenek. Azoknak már a kézbevétele is fertőz. Ismerve az olvasmányok roppant jelentőségét, a **Szent-István-Társulat** már 60 év óta igyekszik jó könyvekkel, füzetekkel ellátni a magyar nép apraját-nagyját. Alább felsorolt ifjúsági iratokat — melyek azonban csak csekély hányada nagyszámú ilyen kiadványainak — évek óta olvassa sok tanulsággal és lelki nemesedéssel ezer meg ezer magyar katolikus ifjú s minél több tanulónak szellemi tápláléka fog a Szent-István-Társulat könyvei közül kikerülni, annál több magyar embernek jövőendő életéről remélhetjük, hogy az nem az igaztók istentelen és hazafiatlan tanai, hanem az Anyaszentegyház parancsai és édes hazánk szeretete szerint fog igazodni. A közeledő évrégi jutalomkönyv-osztásra való tekintettel melegen ajánljuk a tanító uraknak következő ifjúsági iratunkat:

Anhi A. Falusi gyermekek könyve. (Két kép.) Kötve ...	Kör. —80	Ifjúság öröme. IV. kötet. Egyszerű kiadás félévazonkötésben ...	Kör. 1.60
Aranka , vagy: Az alázatosság diadala a kegyesség fölött. Kötve ...	1.—	— Finom kiadás vászonkötésben ...	2.40
Aschenbrenner József. Aranykönyv. G. Belete után franciából. Képekkel. Vászonba kötve ...	2.60	— V. kötet. Egyszerű kiad. félévazonköt. Finom kiadás vászonkötésben ...	1.60 2.40
B. Büttner Lina. Amit a csillagok látnak. Elbeszélés az ifjúság számára. Képekkel. Félévazonkötésben ...	1.40	Kincs István. Romok a rom fölött. Történeti elbeszélés. Kötve ...	1.80
— Egész vászonkötésben ...	2.—	— A testvérek. Ifjúsági elbeszélés. Két képpel. Második kiadás. Kötve ...	—80
— Ot évi tanulóhoz. Elbeszélés fiatalleányok számára. Képekkel. Vászonba kötve ...	2.—	— A vadon gyermeke. Ifjúsági elbeszélés. Két képpel. Kötve ...	—80
Czike Imre. Felhőmesék. Számos képpel. Kötve ...	1.20	Népiratkák a magyar történelem köréből: <i>Mátyás király</i> , a nép barátja. (38. sz.) ...	—06
Dedek-Crescens Lajos. Mária-Legendák. A Magyar ifjúság számára. Udvarytőze rajzaival. Kötve ...	2.40	— <i>Szent László király</i> . (65. szám.) ...	—12
Demény Dezső. A Trifolium vagy három jó madár kalandjai, melyeket az ifjúság epülésére elmond a Trifolium egyik tagja. Képekkel. Félévazonba kötve ...	—60	— <i>Borúra derű</i> , vagy: az 1867-iki kiegyezés története. (63. szám.) ...	—12
— Vallásosság és kincségység. Ifjúsági elbeszélés Mexikó meghódítása idejéből. (4 kép.) Kötve ...	2.—	— <i>A magyar szent korona és a koronázási jelvények</i> . (64. szám.) ...	—16
Domonkos István. Barázdák a szántóföldön. Elbeszélések. Füzve ...	—40	— <i>Ezer esztendő</i> , vagy: a magyarok honfoglalása. (114. szám.) ...	—06
Györfly János. Új magyar köszöntő. Családi ünnepek alkalmára való köszöntések. Versekben, levél- és beszédalakban. Szülők, nagyszülők, rokonok, tanítók és ismerősökhöz stb. A tanulóifjúság és felnőttek számára. Kötve ...	1.—	— <i>Erzsébet, magyarok királynéja</i> . (145. sz.) ...	—16
— Magyar Szavalkönyv. Válogatott költemények. I. füzet. Az elemi fiú- és leányiskolák I. és II. osztályú növendékei számára, valamint magánhasználatra. Kötve ...	—32	— <i>Szent István első magyar király</i> . (168. sz.) ...	—32
— Szavalkönyv. II. füzet. A III. osztály számára. Kötve ...	—32	— <i>A Szent Jobb</i> , vagyis: az I. apostoli király dioszeges szent jobb kezének története. (169. szám.) ...	—08
— Szavalkönyv. III. füzet. A IV. osztály számára. Kötve ...	—32	— <i>II. Rákóczi Ferenc élete</i> (199. szám.) ...	—24
— Ugyanaz. IV. füzet. Az V. osztály számára. Kötve ...	—36	— <i>Mátyás király élete</i> . (244. szám.) ...	—16
— Ugyanaz. V. füzet. A VI. osztály számára. Kötve ...	—36	— <i>Hunyadi János élete</i> . (246. szám.) ...	—12
— Ugyanaz. Az öt füzet egybekötve. ...	1.40	Rosegger Péter. Petike. Elbeszélések az ifjúság számára. Fordította Körösi Henrik. Félévazonkötésben ...	—80
Ifjúság öröme. Olvasmányok kath. fiú- és leánygyermeknek számára. I. kötet. Finom kiadás vászonkötésben ...	2.40	Sebők Imre. Ot világrészen keresztül. Számos képpel. Füzve ...	6.—
— II. kötet. Finom kiadás vászonkötésben ...	2.40	— Egészvászonba kötve ...	8.—
— III. köt. Egyszerű kiadás félévazonkötésben ...	1.60	Szeghy Ernő dr. Japán. Történelmi, föld- és néprajzi vázlatok. Képpel. Kötve ...	2.—
— Finom kiadás vászonkötésben ...	2.40	Szerelemhegyi Tivadar. A győri vasakás. Elbeszélés a török hódítás korából. Félévazonkötésben ...	—60
Megrendelhetők Bpest, IV., Kecskeméti-u. 2., a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.		Sziklay János. A magyar szív. Csopaki Pali levelei nejéhez. Mártához. Kötve ...	2.40
		— A torony története. <i>Kincs István</i> . Gonosz idők. Elbeszélések az ifjúság számára. Két képpel. Kötve ...	1.60
		— Tisztító tűzön át. Regény az ifjúság számára. Képekkel. Kötve ...	2.20
		Tanulságos olvasmányok az ifjúság számára. Képekkel. Kötve ...	1.60
		Wiesemann Miklós. Fabiola, vagy a katakombák egyháza. Angol eredeti után fordította Haudek Agoston. Steinle Ede lovag által rajzolt képekkel. Füzve ...	2.40
		— Kötve ...	3.60